

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală și Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către Mițul Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Mițul Alexandru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, prin care cererea lui Mițul Alexandru privind sesizarea Oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat pentru desemnarea unui avocat din oficiu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar cererea de apel restituită pe motiv că, nu s-a lichidat unul din neajunsurile constatate prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016,

c o n s t a t ă:

La 28 mai 2015, Mițul Alexandru s-a adresat Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău cu o cerere de chemare în judecată împotriva Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Mițul Alexandru a indicat că, în perioada anilor 2013-2014, a înaintat Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău mai multe petiții, însă unele din ele nu au fost cercetate, iar cu răspunsul celor examinate nu este de acord, motiv pentru care la 07 aprilie 2015 a expediat în adresa pârâtului somația nr. 19070, care prin răspunsul Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 14050 din 09 aprilie 2015 a fost respinsă, motiv pentru care a fost sesizată instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamantul Mițul Alexandru, inclusiv prin cererea de modificare și concretizare a pretențiilor, încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 2400 lei și a sumei de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2015, pricina civilă enunțată a fost strămutată spre examinare Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău.

Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana, mun. Chişinău din 17 decembrie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de către Miţcul Alexandru a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanţe, la 30 decembrie 2015, Miţcul Alexandru a declarat apel nemotivat, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii instanţei de fond, cu emiterea unei noi hotărîri, prin care acţiunea cu privire la repararea prejudiciului material şi moral să fie admisă în sensul declarat.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 08 februarie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către apelantul Miţcul Alexandru, pe motiv că, nu a fost prezentată cererea de apel motivată şi dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 187,50 lei, apelantului fiindu-i fixat termen, pînă la 24 martie 2016, ora 10:30 pentru a lichida neajunsurile menţionate.

La 10 martie 2016, apelantul Miţcul Alexandru a prezentat cererea de apel motivată, solicitînd scutirea de la plata taxei de stat, din motiv că unicul său venit lunar este pensia în sumă de 1592,53 lei, precizînd că acţiunea este înaintată în baza Legii cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 24 martie 2016, s-a respins cererea apelantului Miţcul Alexandru cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel şi s-a acordat apelantului termen pentru achitarea taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 187,50 lei, pînă la 21 aprilie 2016, ora 10:00.

Prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 11 mai 2016, a fost respins recursul declarat de către Miţcul Alexandru, fiind menţinută încheierea Curţii de Apel Chişinău din 24 martie 2016.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 23 iunie 2016, cererea lui Miţcul Alexandru privind sesizarea Oficiului teritorial al Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat pentru desemnarea unui avocat din oficiu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar cererea de apel restituită pe motiv că, nu s-a lichidat unul din neajunsurile constatate prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 24 martie 2016.

Invocînd ilegalitatea acestei încheieri, la 14 iulie 2016, Miţcul Alexandru a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu restituirea pricinii pentru judecarea apelului.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală şi neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunţarea ei.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea recurată a fost pronunţată la 23 iunie 2016 (f.d.117), iar recursul a fost depus la 14 iulie 2016 (f.d.132), însă la dosar nu există data recepţionării de către recurent a încheierii Curţii de Apel Chişinău din 23 iunie 2016, motiv ce impune instanţa de recurs prin prisma prevederilor art. 425 CPC, să constate că recursul declarat de către Miţcul Alexandru a fost depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Mițul Alexandru rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, prin care cererea lui Mițul Alexandru privind sesizarea Oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat pentru desemnarea unui avocat din oficiu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar cererea de apel restituită pe motiv că, nu s-a lichidat unul din neajunsurile constatate prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016 (f.d.132-133).

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut faptul neconformării apelantului Mițul Alexandru indicației instanței – neprezentării dovezii achitării taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 187,50 lei, deși a avut la dispoziție timp suficient pentru a lichida neajunsul respectiv (f.d.117-121).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel despre necesitatea respingerii cererii lui Mițul Alexandru privind sesizarea Oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat pentru desemnarea unui avocat din oficiu și restituirea cererii de apel, juste.

Așa-dar, Colegiul, analizând situația de fapt din prezenta speță, consideră oportun de a reitera prevederile art. 368 alin.alin. (1) și (2) CPC, care statuează că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Prin prisma normei legale enunțate, instanța de recurs relevă că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către apelantul Mițul Alexandru, pe motiv că, nu a fost prezentată cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 187,50 lei, apelantului fiindu-i fixat termen, pînă la 24 martie 2016, ora 10:30 pentru a lichida neajunsurile menționate.

La fel, s-a constatat că, 10 martie 2016, apelantul Mițul Alexandru a lichidat o parte din neajunsuri și, anume a prezentat cererea de apel motivată, solicitînd scutirea de la plata taxei de stat, din motiv că unicul său venit lunar este pensia în sumă de 1592,53 lei, însă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2016, s-a respins cererea apelantului Mițul Alexandru cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului termen pentru achitarea taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 187,50 lei, pînă la 21 aprilie 2016, ora 10:00.

Tot actele cauzei atestă că, ulterior, după examinarea litigiului la Curtea Supremă de Justiție, în scopul evitării lezării dreptului apelantului la un proces echitabil, instanța de apel a considerat necesar de a prelungi apelantului Mițul Alexandru termenul pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 187,50 lei, pînă la data de 23.06.2016, ora 10:00 (f.d.106).

Între timp, din materialele cauzei Colegiul reține că, la 02 martie 2016 și, respectiv la 07 iunie 2016, atît copia încheierii de a nu da curs cererii de apel din 08 februarie 2016, cît și copia încheierii de a nu da curs cererii de apel din 24 martie 2016 au fost recepționate de către Mițul Alexandru, ceea ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la dosar (f.d.f.d.82,108).

Însă, Mițul Alexandru nu s-au conformat indicației instanței de apel și nu a prezentat dovada achitării taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Ținînd cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate, se conchide că, la caz, instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel, or, recurentul Mițul Alexandru, nu s-a conformat indicației corecte a instanței de apel, expuse în încheierea prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel.

Cît privesc argumentele recurentului Mițul Alexandru precum că, instanța de apel, prin restituirea cererii de apel în situația în care dînsul a solicitat prin intermediul Curții de Apel Chișinău sesizarea Oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat pentru desemnarea unui avocat din oficiu ca să depună apel motivat, nu a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a părților la proces, fiind astfel privat de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală în cadrul procesului de judecată, astfel, îngrădindu-i-se și accesul liber la justiție în prezenta speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse, deoarece desemnarea unui avocat din oficiu pentru acordarea asistenței juridice se efectuează la cererea nemijlocită a solicitantului adresată Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și, nu prin intermediul instanței de judecată.

Or, participanții la procesul de judecată odată ce au inițiat proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ în derularea procesului, condiții ce nu se atestă la caz, cu atît mai mult că, în prezenta speță însuși apelantul Mițul Alexandru la 10 martie 2016, a prezentat cererea de apel motivată.

Prin urmare, pînă la 23 iunie 2016, ora 10:00, Mițul Alexandru a avut timp suficient pentru a lichida celălalt neajuns, de a prezenta dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului, or, depunînd încă la data de 30 decembrie 2015 cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 decembrie 2015, recurentul a cunoscut despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat pentru depunerea apelului, prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvîrșire de către ultimul.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel, avînd în vedere că recurentul nu a întreprins acțiuni concrete de a prezenta dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului.

De menționat că, cererea cu privire la lichidarea neajunsului nu a fost anexată nici la cererea de recurs depusă de către recurentul Mițul Alexandru.

În condițiile respective și în situația în care examinarea chestiunii privind primirea cererii de apel pe marginea prezentului litigiu s-a examinat în instanța de apel mai mult de cinci luni, prin prelungirea termenului pentru lichidarea neajunsului s-ar fi putut înfrînge principiul echității procedurii civile, ceea ce ar constitui o încălcare a dreptului la un proces echitabil pentru intimatul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ceea ce este inadmisibil.

În context, instanța de recurs amintește că, prevederile art. 56 alin. (3) CPC, statuează că, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă, iar art. 61 alin. (1) CPC prevede că, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Totodată, argumentul recurentului Mițul Alexandru în privința faptului că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, este declarativ și nu constituie temei juridic de admitere a recursului în sensul declarat, nefiind prezentate careva probe care ar dovedea contrariul.

Luînd în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit.a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Mițul Alexandru.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Mițul Alexandru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi